

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ.

(Η ΠΡΩΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ).

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Διὰ τὸ ἰσχυρότερον ἄρ. 12.
Διὰ τὸ ἑλαττωτέρον * 15.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Πρὸς τοὺς Κ. Κ. Διδασκάλους
καὶ τοὺς ἐπιστάτους τῶν Τα-
χυδρομίων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Παναζῆ
καὶ ἐκδίδεται εὐθύνη αὐτοῦ, καὶ
διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα
δοσοληψία αὐτῆν ἀφορῶσα.
Τιμὴ καταχωρήσεως ἀγγε-
λιῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντες εἰσι σπουδαῖοι.

(ΑΡΙΣΤΗΠΟΣ).

* Ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ πρὸς τοὺς
Κ. Κ. Ἑλληνικ. Πρεσβείους
καὶ τοὺς ἰδιαιτέρους ἐπιτρό-
πους τοῦ ἔκδοτου.* Ἐκδίδεται τετράκις τοῦ
μηνός.

Ἀθήνησι, τὴν 1 Ἰουλίου 1855

Περὶ συλλογῶν φυσικῶν περιέργων.

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδ. ἀρ. 117).

Κατὰ τὸν κοινῶς μέσον αἰῶνα λεγόμενον δὲν ἀπαντῶνται ἔχνη τοιούτων συλλογῶν εἰ μὴ ἐν τοῖς θησαυροῖς τῶν αὐτοκρατορῶν, τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἡγεμόνων, ἐνθα, παρεκτός τιμαλφεστάτων πραγμάτων, ἀρχαιοτήτων καὶ λειψάνων, εὐρίσκει τις ἐνίοτε καὶ παράδοξα ἀλλοδαπὰ ζῶα τεταριχευμένα καὶ ἐν αὐτοῖς φυλαττόμενα. Τοιαῦτα ἦν ἰδεῖν ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῆς Βιέννης θησαυρῷ ἐν τῷ τοῦ ἀγ. Διονυσίου ἐπεδεικνύετο χηλὴ γρυπαστοῦ, ἣν ἐπεμφεν ὁ τῆς Περσίας βασιλεὺς πρὸς τὸν Μέγαν Κάρολον ὀδόντες ἵπποποτάμου καὶ τὰ τοιαῦτα (*). Ἐν ταῖς συλλογαῖς ταύταις ὁ ἀριθμὸς τῶν σπανιοτήτων ἤρξανε πάντοτε ἀναλόγως τῆς ὁσημέραι ἐπικρατεστέρας καθισταμένης κλίσεως πρὸς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, καὶ καθ' ὅσον ἡ ἐπέκτασις τοῦ ἐμπορίου ἐχορήγει ἀρμοδιωτέρας εὐκαιρίας εἰς ἀπόκτησιν προϊόντων μεμακρυσμένων χωρῶν. Συνεστάθησαν ἔτι θηριοτροφεῖα πρὸς αὐξήσιν τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῶν αὐλῶν, παραγεμισμένα δὲ ὄσρα σπανίων ζῶων ἀνηρτῶντο ὡς μνημόσυνα τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν. Καὶ εἰς δημοσίας ἔτι βιβλιοθήκας κατετάττοντο φυσικὰ περιέργα δωρούμενα ἔστιν ὅτε αὐταῖς. Καὶ ἐπειδὴ ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις ἡ τῆς ἱατρικῆς σχολῆς εἶχεν ἰδίαν αἰθουσαν πρὸς ἀνατομὴν ἀνθρωπίνων σωματίων, συνελέγοντο ἐν αὐτῇ βαθμηδὴν περιέργα τοῦ βασιλείου τῶν ζῶων. Ἔστι δὲ πιθανὸν ὅτι οἱ καθηγηταὶ τῆς ἀνατομίας προσεπάθον πρῶτον ἵνα διατηρῶσι διάφορα μέλη ζῶων ἐν οἶνο-πνεύματι, ἔχοντες ἀνάγκην τούτων πρὸς χρῆσιν τῶν ἐαυτῶν μαθητῶν. Γνωστὸν δὲ ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους δὲν παρεδίδοντο τοῖς ἀνατόμοις νεκρὰ σώματα ἀνθρώπων ὡς τανῦν, καὶ πολὺ δυσκολώτερον τότε ἢ τὴν σήμερον ἐλάμβανον τοιαῦτα. Μεταγενέστερον ἤρξαντο συλλέγειν φυσικὰ περιέργα ἰδιῶται. Συνέλεγον δὲ ταῦτα κατὰ πρῶτον μᾶλλον πρὸς ἐπίδειξιν ἢ χάριν διδασκαλίας. Περιεῖχον δ' αἱ συλλογαὶ αὗται μᾶλλον σπάνια τεχνουργήματα, πολυτίμητα σκεύη καὶ ἀρχαιοτήτας, ἢ προϊόντα φυσικά, γινόμενα ἐν πρώτοις χάριν ἐπίδειξεως τοῦ πλοῦτου τῶν συλλεγόντων τοιαῦτα, ἐν πόλεσι μάλιστα ἐνθα κατεστάθησαν κολυτάλαντοι οἴκοι ἐκ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Πιθανὸν ὅτι συλλογαὶ τοιαῦται ἐδημιουργήθησαν, εἰ καὶ οὐχὶ κατὰ πρῶτον, ὡς νομίζει ὁ Στέττων, παλαιάτατα εἰς Αὐγούστην ἢ φιλοκαλία δὲ αὐτῇ δεδόθη ταχέως καὶ εἰς ἄλλας ἀφνειὰς πόλεις καὶ ἐπικρατείας.

Ἰδιωτικαὶ συλλογαί, ἐν τούτοις, φαίνονται κατὰ πρῶτον ἐν τῷ 15. αἰῶνι οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι συνεκροτοῦντο αὗται ὑπὸ παντός σοφοῦ εἰς τὰ τῆς φυσικῆς ἱστορίας τότε ἀσχολουμένου. Τούτων ἦσαν ὁ Η. Κ. Ἀγρίππας ἐκ τῆς Nettlesheim, ὁ Ν. Μονάρδης, ὁ Παράνελσος, ὁ Βαλ. Κόρδος, ὁ Καρδάνης, ὁ Ματθιόλος, τῷ 1577. ὁ Κ. Γέσνερος, ὁ Γ. Ἀγκιόλας, τῷ 1555. ὁ Π. Βέλλων, τῷ 1564. ὁ W. Ρονδελέτος τῷ 1566. ὁ Tharneisser, ὁ Ἀβρ. Ὀρτέλιος, τῷ 1598, καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐκ τοῦ καταλόγου δὲν ὁ Hakluyt μετεχειρίσθη εἰς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐξάγεται ὅτι τοιαῦται συλλογαὶ ἐγίνοντο κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ πρῶτιστοι, καθ' ὅσον ἐνθυμούμαι, κατάλογοι συλλογῶν τοιούτων ἦσαν οἱ ἐξῆς ὁ τοῦ Σαμουήλ Κουϊκελθέρου, ἱατροῦ ἐξ Ἀντουέρπης,

(*) Κατάλογος τῆς συλλογῆς ταύτης εὐρίσκεται ἐν τῷ Β'. τόμῳ τοῦ Valentinii Museum Museum.

κατὰ τὸ 1553 διατρίβοντας ἐν Ἰγγολστάτη, καὶ τιμωμένου πολὺ ὑπὸ τοῦ Δουκὸς τῆς Βαβαρίας, δημοσιευθεὶς ἐν Μονάχῳ εἰς 4ον τῷ 1565. Τῷ αὐτῷ ἔτει Ἰωάννης ὁ Κέντμαννος, σοφὸς ἱατρός ἐν Τοργῷ ἐπεμφε κατάλογον τῆς συλλογῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν Γέσνερον, ὅστις καὶ ἐτύπωσε αὐτόν ὁ κατάλογος οὗτος ἦν κυρίως ὀρυκτῶν καὶ ὀστράκων. Περὶ τοὺς χρόνους τούτους ἔζη ἐν Γαλλίᾳ ὁ εὐφυὴς ἀγγειοπλάστης Βερνάρδος Παλίσσης, ὅστις συλλέξας πᾶν εἶδος φυσικῶν καὶ τεχνικῶν σπανιοτήτων ἐποίησε κατάλογον αὐτῶν, δὲν δημοσιεύσας εἶχεν ὀδηγὸν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Μιχαὴλ Μαρκάτης ἱατρός, σύγχρονος τῷ Βερνάρδῳ, κατῴρωθεν ἐν Ἰταλίᾳ συλλογὴν μεγάλην φυσικῶν περιέργων καὶ περιέγραψε αὐτὰ ἐν ἐκτάσει ἢ περιγραφῇ αὐτῇ ἐδημοσιεύθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τελευταίου Αἰῶνος. Εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἀνάγεται καὶ ἡ περιγραφή τῆς συλλογῆς τοῦ Νεαπολίτου Φερδινάνδου Ἰμπεράτη, δημοσιευθεῖσα τῷ 1599. Ὁμοίως καὶ ἡ μεγάλη συλλογὴ τοῦ Φρ. Καλσεολάρη ἐκ Βερώνης, ἣς ὁ κατάλογος ἐτυπώθη πρῶτον τῷ 1584. Καὶ ὁ ἐκδοθεὶς τῷ 1677 κατάλογος τῆς συλλογῆς τοῦ Braackenhoffer νομίζεται ὑπὸ τοῦ Walch καὶ ἄλλων ὡς ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων.

(Ἐκ τοῦ Beckmann Ἱστορ. τῶν ἐφευρέσ. κατ' ἐπιτομὴν.)

—οοο—

Περὶ Ἐλευσίνος.

Ἡ Ἐλευσίς ἢ Ἐλευσὶν ἦν δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἴπποθωοντιδα φυλὴν, περίφημος καταστάς διότι ἐγένετο ἡ κυριωτάτη ἔδρα τῆς λατρείας τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης, καὶ διὰ τῶν ἐν αὐτῷ εἰς τιμὴν τῶν θεοτήτων τούτων τελουμένων μυστηρίων, ἅπερ ὀνομάζοντο Ἐλευσίνια, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς τὰ ἱερώτατα ἐν Ἑλλάδι μέχρι τῆς καταλύσεως τῆς εἰδωλολατρίας. Περὶ τῶν μυστηρίων τούτων διελάβομεν τὰ δέοντα ἐν τῷ ἀριθ. 83 τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ἐν τῇ παρουσίᾳ δὲ διατριβῇ περιοριζόμεθα εἰς τὴν συνοπτικὴν τοπογραφίαν καὶ ἱστορίαν τῆς πόλεως Ἐλευσίνος.

Ἡ Ἐλευσίς ἔκειτο ἐπὶ ὑψώματος μικρὸν τῆς θαλάσσης ἀπέχοντος καταντικρῶ τῆς Σαλαμίνος. Ὁ τόπος οὗτος ἦν ἐκ φύσεως τριχῶς περσπούδατος. Πρῶτον διότι ἔκειτο ἐπὶ τῆς ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Ἰσθμὸν ὁδοῦ, δεύτερον διότι ἡ πεδιάς αὐτῆς ἦν εὐφορωτάτη, καὶ τρίτον διότι ἔκειτο ἐν ἐπικαίρῳ θέσει ἐκτεταμένου κόλπου, ὀριζομένου κατὰ τὰς τρεῖς αὐτοῦ πλευρὰς ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐπιπροσθουμένου Μ. ὑπὸ τῆς νήσου Σαλαμίνος.

Ῥυάκες δύο διέβρεον τὴν πεδιάδα τῆς Ἐλευσίνος, τὴν καὶ Θριάσιον πεδίον λεγομένην, ὁ Ἐλευσίνιος Κηρισσὸς καὶ ἕτερός τις ἀνώνυμος. Ὁ μὲν πηγάζων ἀπὸ τοῦ Κιθαιρῶνος, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ Πάρνηθος. Χαράδρα δὲ τις, Ἰαπίς λεγομένη, ἀπέτελει τὸ μεταξὺ τῆς Ἐλευσίνιας χώρας καὶ τῆς Μεγαρίδος ὄριον.

Ἡ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσίνια ἄγουσα ὁδὸς ὀνομάζετο ἱερά ὁδός, διότι δι' αὐτῆς ἐπορεύετο ἡ δημοτελής πομπὴ ἐτησίως, ἀγομένων τῶν Ἐλευσινίων, ἀπὸ τοῦ ἄστεος εἰς Ἐλευσίναν ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς ὁδοῦ ταύτης ἴδροντο μνημεῖα διάφορα, περιών ἴδ. Πaus. Α. 36—38. Περὶ ταύτης καὶ τούτων ἐγράψεν ὄλον βιβλίον ὁ Πολέμων, ὅπερ δυστυχῶς δὲν περισώθη μέχρις ἡμῶν (Ἀρποκρ. ἐν λ. ἱερά ὁδός). Ἐκ τῶν νέων περιηγητῶν ὁ περιώγυμος Λήκ. καὶ ὁ Πρέλλερ ἐγράψαν πολλά περὶ τῆς ἱερᾶς

δοῦ. (Leake Demi. p. 134, Preller, De via Sacra Eleusinia, Dorpat 1841). Περὶ ταύτης δὲ καὶ τοῦ Θριασίου πεδίου θέλομεν δημοσιεύσει ἄλλοτε ἰδίαν διατριβὴν ἐπανιώντες ἤδη εἰς τὴν τῆς Ἐλευσίως περιγραφῆν.

Ἡ πόλις αὕτη ἦν ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων. Τὸ ὄνομα αὐτῆς παράγουσι τινες οὐκ ἀπιθάνως ἐκ τῆς εἰς αὐτὴν υποπιθεμένης ἐλευσίως τῆς Δήμητρος· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ὀνομάσθη αὕτω ἀπὸ ἐπιώνου ἥρωος Ἐλευσίως (Παυσ. Α. 38. 7). Ἦν δὲ ἐκ τῶν δώδεκα ἀνεξαρτήτων πόλεων τῆς Ἀττικῆς, ἐν αἷς συνήκισε τὸ πλῆθος πρῶτον ὁ Κέρκωψ (Στραβ. Θ. σελ. 397). Ἰστορεῖται ὅτι ἐπὶ Εὐμόλπου βασιλεύοντος Ἐλευσίως, καὶ Ἐρεχθέως Ἀθηνῶν, ἐγένετο μάχη τούτων πρὸς ἐκείνην, ἐν ἣ ἠττηθέντες οἱ Ἐλευσίνοι ὑπερβαίθησαν ἐν ἀναγνωρίσει τὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηναίων καθ' ὅλα, παρεκτός τῆς τελευσίας τῶν μυστηρίων, ὧν τὴν διεύθυνσιν ἐτήρησαν οἱ Ἐλευσίνοι εἰς ἑκρούς (Θουκ. Β. 15, Παυσ. Α. 38. 3). Ἡ Ἐλευσίς κατέστη ὑστερον δῆμος τῆς Ἀττικῆς, πλὴν ἕνεκα τῆς ἱερότητας αὐτῆς ἐπετρέπη αὕτη ἵνα ὀνομάζεται πόλις (Στραβ. Θ. 395, Παυσ. Α. 38. 7) καὶ κόπτη ἰδίον νόμισμα, προνομία ἣν δὲν εἶχεν οὐδεμία ἄλλη τῶν Ἀττικῶν πόλεων παρεκτός τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ ἐν αὐτῇ ἀρχαῖος τῆς Δήμητρος ναὸς ἐνεπλήσθη ὑπὸ τῶν Περσῶν, τῷ 484 π. Χ. (Ἡρόδ. Θ. 395) Ἐπὶ Περικλέους ἐγένετο ἀρχὴ τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτοῦ (ἴδ. κατωτ.). Καταλυθεὶς τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀθηνῶν τριακόντων τυράννων κατέφυγον αὐτοὶ διωγθέντες εἰς Ἐλευσίνα, ἣν εἶχον πρότερον ὀχυρώσει, ἀλλὰ δὲν διέμεινον ἐν αὐτῇ εἰμὴ ἐπὶ βραχυτάτων χρόνων. Ἐπὶ τῆς Ῥωμαίων ἐξουσίας ἡ Ἐλευσίς κατέστη λίαν εὐδαίμων ἕνεκα τῆς ἐπικρατησίας παρὰ τοῖς εὐγενεῖσι τῶν Ῥωμαίων συνηθείας τοῦ μυσθίσαι τὰ μυστήρια αὐτῆς. Κατεστράφη δὲ τῷ 396 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ἀλαρίχου καὶ ἐκτοτε ἐξέλιπεν ἐκ τῆς ἱστορίας τὸ ὄνομα αὐτῆς. Ὅτε τῷ 1676 ἤλθον εἰς αὐτὴν οἱ περιηγηταὶ Spon καὶ Wheler ἦν ὁλίως ἔρημος καὶ ἐγκαταλελειμμένη, κατοικήθη δὲ ὑπ' ὀλίγων τινῶν χωρικῶν τὸν ἐξῆς αἰῶνα, ὀνομασθεῖσα κοινῶς Λεβίνα, ἐκ παραφθορᾶς τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς ὀνόματος. Ἴδου τί περὶ τῆς πόλεως ταύτης λέγει ὁ περιηγητὴς Λήν.

Ἡ Ἐλευσίς ὠκοδόμητο κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκρὴν χαλαροῦ πετρώδους λόφου, μίλιον μῆκος ἔχοντος, παραλλήλως τῇ παραλίᾳ κειμένου καὶ χωριζομένου πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τῶν ὑπερειῶν τῶν ὄρειων Κεράτων διὰ στενῆς προσβολῆς τοῦ πεδίου. Ἡ ἀνατολικὴ ἀκρὰ τοῦ λόφου ἰσοπεδωθὴ διὰ τῆς τέχνης πρὸς ἀνίγερσιν ἐπ' αὐτὴν τοῦ ἱεροῦ τῆς Δήμητρος καὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν οἰκοδομῶν. Τούτων ὑπέρεκειται ἐρείπια ἀκροπόλεως. Τρίγυρον χώρον, 500 ἀργυρίων μῆκος ἐκάστης αὐτοῦ πλευρᾶς ἔχουσης, κείμενον μεταξὺ τοῦ λόφου καὶ τῆς θαλάσσης, κατεῖχεν ἡ πόλις. Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρᾶν φαίνονται ἰχνη τοῦ τείχους τῆς πόλεως ἐπὶ κορυφῆς τεχνητοῦ ὄχθου, παρατινόμενον διὰ τοῦ ἐλάδους ἐδάφους ἀφ' ὕψωματων τινῶν πλεονόν τοῦ ἱεροῦ, ἐφ' ὧν τινος ὑπάρχει πύργος, οἰκοδομηθεὶς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα τῆς Βυζαντινῆς αυτοκρατορίας. Τὸ τείχος τοῦτο, κατὰ κοινὴν συνήθειαν τῆς στρατιωτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Ἑλλήνων, προέβαινε μέχρι τῆς θαλάσσης, ἀποτελοῦν προμαχῶνα ἐπὶ τοῦ λιμένος, τεχνητοῦ ὄλως ὄντος καὶ ἐσχηματισμένου ἐκ τούτου καὶ δύο ἐτέρων χηλῶν προβεβηκυῶν ἕως 100 ὀργυῖας εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Πausanίου σύντομος περιγραφή αὐτῆς ἔχει ὡς ἐξῆς. « Ἐλευσίσιος δὲ ἐστὶ μὲν Τριπτολέμου ναὸς, ἐστὶ δὲ Προπυλαίας Ἀρτέμιδος, καὶ Ποσειδῶνος πατρός· φρέαρ τε καλούμενον Καλλιχόρον, ἐνθα πρῶτον Ἐλευσινίων αἱ γυναῖκες χορᾶν ἔστησαν, καὶ ἦσαν ἐς τὴν Θεόν. Τὸ δὲ πεδίον τὸ Ῥαρίον σπαρῆναι πρῶτον λέγουσι, καὶ πρῶτον αὐξήσαι καρποῦς, καὶ διὰ τοῦτο οὐλαῖς ἐξ αὐτοῦ χρῆσθαί φησι, καὶ ποιηθῆναι πέμματα ἐς τὰς θυσίας καθέστηκεν. Ἐνταῦθα ἄλλως καλούμενη Τριπτολέμου, καὶ βωμὸς δεικνύεται. Τὰ δὲ ἐντός τοῦ τείχους τοῦ ἱεροῦ (δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Δήμητρος) τό τε ὄνειρον ἀπειπε γράφειν, καὶ τοῖς οὐ τελοθεῖσιν, ὅπως ἄν θεῶν ἐργονταί, διὰ δῆλον μὴδὲ πύθῃσιν μετεῖναι φησιν. » (Παυσ. Α. 38. 6). Τὸ Ῥαρίον πεδίον μνημονεύεται ἐπὶ ἐν τῷ εἰς Ἀρτεμιν Ὀμηρικῶ ὕμνῳ (τ. 450). Φαίνεται δὲ ὅτι ἐκεῖτο πλησίον τοῦ τῆς πόλεως· οὐδεὶς ὠρίσεν ἐπὶ ἀκριβῶς τὴν θέσιν αὐτοῦ.

Ὁ ἐν Ἐλευσίῃ μέγας ναὸς τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης

(ναὸς τῶν Θεῶν, ἀνάκτορον, μέγαρον, τελεστήριον, μυστικός σηκός) ὠκοδομήθη ἐπὶ Περικλέους, διὰ τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἰκτινίου, Κοροΐβου, Μεταγένης καὶ Ξενεκλέους. Ὁ σηκὸς ἦν τετράπλευρος ὀρθογώνιος, 220×173 ποδ. ἔχων ἐντός τέσσαρας σειρὰς δωρίων κίωνων, ἐφ' ὧν καὶ ὑπερώς στοάς ἄνωθεν δὲ κατὰ τὸν ὄροφον εἶχεν ὀπὴν φωταγωγόν, ὡς φαίνεται καμαρωτῆν (α τὸ ὄπαιον ἐκορύφωσε Ξενοκλῆς. » Πλουτ. Περ. 13. παρβλ. Πολυδ. Β. 54). Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς προσέθηκεν ὑστερον, διὰ Φιλωνος, πρόστασιν δωδεκάστυλον δωρίων κίωνων. Ὑπὸ τὸν σηκὸν φαίνεται ὅτι ἦν κρύπτη ὑπόγειος (Ῥόξ. Ἀρχ. Τεχν. σελ. 173). Ἄλλα οἰκοδομήματα ἐν Ἐλευσίῃ ἦσαν, ὡς εἴρηται ὑπὸ τοῦ Πausanίου, ὁ τῆς προπυλαίας Ἀρτέμιδος μικρὸς δωρῖος ναὸς ἐν παραστάσι. Τὰ μεγάλα προπύλαια, ἀπομίμημα μόνῃς τῆς μεσαίας ἐξαστύλου αἰθούσης τῶν Ἀθηνῶν προπυλαίων. Τὸ μικρὸν πρόπυλον κ.λ. (ἴδ. Ῥόξ. ἀνωτ.). Ὁ τῆς Δήμητρος ναὸς ἦν ὁ μέγιστος τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ, κατὰ Στράβωνα, ὄχλον θεάτρον δέξασθαι δυνατόν. Πλησίον τοῦ τῆς Ἐλευσίως ἦν, καθ' Ἡρόδοτον, (Α. 30) μνήμα τοῦ εὐδαίμονος, κατὰ Σόλωνα, Τέλλου.

Ἡ πόλις Ἐλευσίς καὶ ἡ ἀμέσως αὐτῇ παρακειμένη χωρὰ ἦσαν ἐκτεθειμέναι εἰς πλημμύρας ἐκ τοῦ ποταμοῦ Κηφισσοῦ τοῦ Ἐλευσινίου, εἰ καὶ ξηροῦ καθισταμένου τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους. Τὰς πλημμύρας ταύτας ὑπανίσταται ὁ Δημοσθένης (Π. Καλλιχ. σελ. 2279). Ὁ Ἀνδριανὸς ἀνήγειρον χεῖματα ἐν τῷ πεδίῳ ἕνεκα πλημμύρας συμβάσης ἐν ᾧ χρόνῳ διέτριβεν εἰς Ἀθήνας (Εὐσεβ. Χρον. σελ. 81). Ὁ αὐτὸς ἴσως Αὐτοκράτωρ ὠκοδομήσατο ἐν Ἐλευσίῃ τὸ ὕδραγωγεῖον, οὐ σῶζοντα νῦν λείψανα ἐν τῇ πεδιάδι ΒΑ. διεύθυνσιν ἔχοντα. Τὸ νόμισμα τῶν Ἐλευσινίων εἶχεν ἔθνη μεν Δήμητρα ἐφ' ἄρματός στρομέμου ὑπὸ πτερωτῶν ὄρειων, στάχυν μετὰ χειρὸς ἔχουσαν· ἔθνη δὲ ἄν, ζῶον συνήθως τῇ Δήμητρει θυσιαζόμενον. (Smith. Dict. of Anc. Geogr.— I. Ρ. Ραχκαβῆ Ἑλληνικὰ τομ. Α.)

—000—

Περὶ Βαβυρίου (*) καὶ τῆς ποιήσεως αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἑλλήνος τούτου ποιητοῦ οὐδὲν ἄλλο γινώσκουμεν εἰ μὴ ὅτι κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Σωκράτους ἐστιχοῦργησε τοῦ Αἰσώπου τοὺς μύθους. Ἰουλιανὸς ὁ αὐτοκράτωρ (ἐπιστ. 90) πρῶτος μνεῖται ποιεῖται τοῦ Βαβυρίου τούτου. Ἐπειδὴ ὅμως Ἀπολλώνιος ὁ Ἀρχεβούλου ἐν τῷ Ὀμηρικῷ αὐτοῦ λεξικῷ (ἐν λ. αἶδις) μνημονεῖ στίχων τινῶν τοῦ Βαβυρίου, εἰ καὶ ἀνωμόως, φαίνεται λίαν πιθανόν ὅτι ἐξ ὅστος πρὸ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου. Τοῦτο δὲ συνάδει πρὸς τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Φλαβίου Ἀθιανῶ, διαλαμβάνοντες ἐν τῷ προλόγῳ τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης συλλογῆς 42 Αἰσωπείων μύθων εἰς Λατινικοῦς στίχους μεταπαρασμένων πρῶτον περὶ Βαβυρίου καὶ ὑστερον περὶ τοῦ ἐπὶ Αὐγούστου ἀκμάσαντος Φαίδρου.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Βαβυρίου ἐν χωλιάρμοις παράφρασις τῶν Αἰσωπείων μύθων ὀνομάζεται Μῦθοι ἢ Μυθιαίροι καὶ διηρεῖτο κατὰ Σουΐδαν (ἐν λ. Βάβριος) εἰς βιβλία δέκα, ἢ εἰς δύο τόμους (volumina) κατὰ τὸν Ἀθιανόν. Ἡ λίαν ἀξιόλογος τοῦ Βαβυρίου παράφρασις αὕτη φαίνεται ὅτι γέγονεν ἢ βάσις πάντων τῶν ὑπὸ διαφόρους μορφᾶς καὶ μέχρις ἡμῶν περιελθόντων Αἰσωπείων μύθων, διότι ὡς ἀπεδείχθη ἐν τῷ βίῳ τοῦ Αἰσώπου (Ἐφημ. Μαθητῶν ἔτος Γ. ἀριθ. 107.) οἱ μῦθοι τοῦ ἀρχαιοτάτου τούτου λογοποιοῦ οὐδαμῶς μνημονεύονται ὡς γεγραμμένοι καὶ εἰς ἐν συνεπιγεγμένοι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Οἱ νεώτεροι Αἰσωπείων μύθων γραφεῖς, ὡς λ. χ. Μάξιμος ὁ Πλανουδῆς κ. λ. παρέφεραν πιθανῶς εἰς πεζὴν φράσιν τὰ ποιήματα τοῦ Βαβυρίου. Ἐπραξαν δὲ τοῦτο τὸσον ἀμφισπέρως καὶ ἀπειροκόλως, ὥστε ὅλων χωλιάρμων ἰχνη ἀνευρίσκονται ἐν τοῖς μύθοις αὐτῶν, ὡς ἀπέδειξεν ὁ πολὺς Βέντλεϋς ἐν τῇ περὶ Αἰσωπείων μύθων διατριβῇ αὐτοῦ. (ἴδ. Βίον Αἰσώπ. ἐνθ. ἀνωτ.). Ἡρῶτος ὁ Βέντλεϋς ἐπέσπασε τὴν προσοχὴν τῶν φιλολόγων ἐπὶ τοῦτο, ὅπερ ἀπέδειξεν ἐτι σαφέστερον ὁ Tyrwhitt ἐν ἰδίᾳ πραγματείᾳ ἐπιγραφομένη De Babrio, Fabularum Aesopiarum Scriptore. Εἰς ταύτην προσέθεσεν ὁ Tyrwhitt τ' ἀποσπάσματα τοῦ Βαβυρίου, ὀλίγα τότε ὄντα καὶ ἐκ τοῦ Σουΐδου κυρίως ληφθέντα. Ὅλοι δὲ τινες τῶν

(*) Οὗτος καὶ Βαβρίκις καὶ ἐνίοτε Βαβρίας λέγεται.

ὑπὸ τοῦ Βαβυρίου ἐστιχοῦργηθέντων μύθων τοῦ Αἰσώπου, ἀνακαλυφθέντες ἐν χειρογράφοις τῆς Φλωρεντίας καὶ τοῦ Βατικάνου, ἐξεδόθησαν πρῶτον ὑπὸ τοῦ De Furia ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1809, ὑστερον δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Schneider τῷ 1812, τοῦ Berger τῷ 1816 ἐν Μονάχῳ καὶ τοῦ Knoch τῷ 1835 ἐν Ἀλῇ τῇ Σαξωνίᾳ, καὶ στερεοτύπως ὑπὸ τοῦ K. Tauchnitz.

—000—

Ὁ τοῦ Ἀθηνῶν ἐλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐπιμελητὴς Κ. Γρ. Γ. Παπαδόπουλος καθηγητῆς, ἀνὴρ κάτοχος ἀληθοῦς παιδείας, ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ σπουδαιότερῳ τῶν παρ' ἡμῖν περιοδικῶν συγγραμμάτων, τῇ Ν. Πανδώρα, καὶ ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ, περιγραφὴν ἐκτυπωμάτων ἀρχαίων σφραγιδολίθων ἀνεκδότων. Τὸν προτατόμενον δὲ τῆς περιγραφῆς ταύτης περὶ τῆς σφραγιδογλυφίας πρόλογον τούτου δημοσιεύοντες κατωτέρω, πιστευόμεν ἀξιόσπαστως ὅτι θέλομεν πολὺ εὐαρεστήσει τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν, χορηγοῦντες αὐτοῖς ἀξιολογητάτην ἀρχαιολογικὴν διατριβήν.

Πρόλογος.

Ὅτε κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ πολλὰ ἡμῖν ὀλεθρίως παρελθόντος ἔτους ἡ βροτολόγος χολέρα δεινὴ ἐνασχέσησα κενάνδρους κατέστησε τὰς Ἀθήνας καὶ τοὺς ἐμεινάντας εἰς ἀργίαν κτεπέδικασεν, ἐπεχείρησα χάριν ψυχαγωγίας νὰ περιγράψω ὑπὲρ τὰ πεντακόσια ἐκτυπώματα ἀρχαίων σφραγιδολίθων, ὧν τὰ ἡμίση ἐγὼ αὐτὸς συνήγαγον ἐκ διαφόρων τῆς Ἑλλάδος πύλων, τὰ δὲ λοιπὰ παρὰ φίλων ἔλαβον εἰδόμενα τὴν ἐμὴν περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδὴν, μάλιστα δὲ παρὰ τοῦ Κ. Ἀχ. Ποστολάκα, εἰς ὃν δημοσίᾳ ἐπὶ τούτῳ πολλὰς χάριτας ἀπέμω· διότι το μὲν μεταξὺ αὐτῶν ἀνεκδότων ὄντων πάντων, πλήν τινῶν εἰς ζῆλους ἀνηκότων, οἵτινες τυχὸν ὀλίγας τινὰς τῶν ψήφων τούτων ἐδημοσίευσαν ἐν ἀγνοίᾳ μου, εὔρισχον καὶ παραστάσεις λίαν περιέργους καὶ ἀγνώστους, καὶ ἔργα κατὰ τὴν τέχνην ἀξιόλογα· τὸ δὲ καὶ διότι τὰ ἐκτυπώματα ταῦτα ἐκ σφραγιδοκλήρου ὄντα ὑπέκειντο εἰς πολυεῖδῃ φθορᾶν.

Ἐν οὗτοι δὲ κακοὶ καιροὶς συντελέσας, καὶ τοι ἐν ἐρήμῳ τῇ πάλαι ἐσπερημένους βοηθημάτων, τὸ ἔργον τοῦτο, εἶδον, ὅτι διὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἑλλειψὴν τοιούτων περιγραφῶν καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ σπουδάζονται καὶ νὰ συντηρῶνται τὰ καλὰ ταῦτα λείψανα τῆς τέχνης τῶν προγόνων, οἵτινες μεγάλοι ἦσαν καὶ περὶ τὰ μεγάλα καὶ περὶ τὰ μικρὰ ἐπίσης, δὲν εἶναι ὅλος ἄσκοπος ἡ δημοσίευσίς τῆς ἐμῆς περιγραφῆς, καὶ πρὸς τοῦτο εὔρον προθύμους τοὺς φίλους τῆς ἐθνικῆς φιλολογίας ἐκδότας τῆς Παναδώρας. Ὅθεν παρατίθους αὐτοῖς τὸ ἔργον, λείπεται νὰ προτάξω βραχέα τινὰ περὶ σφραγιδογλυφίας, χάριν τῶν πρωτοπειρῶν, παραπέμψων εἰς τὰ εἰδικὰ περὶ τούτου συγγράμματα, καὶ τινὰ περὶ τῆς ἐμῆς περιγραφῆς εἰς καταληψὴν αὐτῆς ἐν γένει ἀναγκαῖα.

Ἡ σφραγιδογλυφία τὸ πάλαι ὑπηρετικὴ οὐσα τῇ οἰκονομίᾳ κατεσκευάσθη σφραγιδαί, δι' ὧν, κατὰ τὴν τότε κοινωτάτην συνήθειαν, ἐσφραγιζόντο οἱ θησαυροὶ καὶ τὰ ταμεία (αἱ ἀποθηκαί)· ὅθεν οἱ ἀρχαιοτέροι ἐπὶ τούτῳ μετεχειρίζοντο καὶ θριπτόβρωτα ἢ θριπτόδεστα ζύλα (σικληνικόβρωτα)· ἐπὶ δὲ τῶν ἀπλουστέρων σφραγιδῶν ἦσαν κεχαραγμένα ἀπλᾶ σημεῖα. Ἀλλὰ κατ' ὀλίγον μετεχειρίσθησαν πολυτίμους λίθους καὶ μέταλλα· καὶ ἤδη πρὸ τοῦ Σόλωνος, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Φοινίκων καὶ Βαβυλωνίων ψφιδολύφων, ἀντὶ τῶν ἀδιαξέστων κυλίνδρων, οὐ· παρὰ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις ἀπαντώμεν, ἐπεδόθησαν οἱ ἐν Ἑλλάδι εἰς ἐγγλυφὰς μορφῶν ἐμφανισοῦσθαι ὅθεν ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει σφραγιδαί χυροσδέστον σμαράγδου λίθου ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου δεθεῖσαν (Γ. 41). Κατὰ δὲ Διογένην τὸν Λαέρτιον, ὁ Σόλων ἐνομοθέτησε· δακτυλόγλυφον μὲ ἔξεται εἰς σφραγιδαί φυλλάττειν τοῦ πρῶτον ἐν τῷ λίθῳ.

Τὸ δὲ σχῆμα τῆς λίθου, ὁσάκις δὲν ἦτο προωρισμένη νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δακτύλιος, ὅτε κατεσκευάζετο ἐπίπεδος ἢ ἀμφικυρτός, κατεσκευάζετο ἐνίοτε ἐν εἰδει κυλίνδρου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετ' ὅπῃς κατὰ μῆκος διηκούσας. Καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο ἀπαντῶμενον καὶ εἰς τὰ λείψανα τῆς Βαβυλωνίας καὶ φοινικικῆς τέχνης, μᾶλλον ἀμφοτέρων καὶ εἰς τὰ τῆς αἰγυπτιακῆς, μᾶλλον

μεμορφωμένον, καλεῖται σκαραβαιοσ, διέμεινε δὲ μέχρι τῶν τελευταίων περιπέου χρόνων τῆς ρωμαϊκῆς δημοκρατίας.

Ἡ πολυτέλεια τῶν σφραγιδολίθων ἠδῆσε μάλιστα ἐκ τοῦ πρᾶδειγματος τῶν βασιλείων τῶν Σελευκιδῶν, ἐν οἷς, κατὰ μίμνησιν τῶν Περσῶν βασιλέων, διὰ πολυτίμων γλυπτῶν ψήφων ἐκοσμοῦντο ἐκτόματα (ποτήρια λιθοκόλλητα), κρατήρες, λυχνόχοι κτλ· ὅθεν καὶ ἀνάγλυφοι ψήφοι κατεσκευάσθησαν (cameés). Μετεχειρίζοντο δὲ ἐπὶ τούτου συχνότατα τὸν πολυχρώματον ὄνυχα, εὐδοκίμουντες τότε μάλιστα κατὰ τὴν τέχνην ταύτην. Ὅθεν κατὰ τὸν Ἀππιανόν (Μισθ. 115) ὁ Μιθριδάτης διασχίλια εἶχε λιθοκόλλητα ποτήρια. Εἰς ταυτὴν δὲ τὴν ἐποχὴν ἀνήκει ὁ περίφημος ὄνυξ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας ὁ εἰκονίζων τὸν Ἡτολεμαῖον τὸν Β'· καὶ τὴν Ἀρσινόην, ὁ ἐν Βιέννῃ κτλ.

Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἡ ψφιδολύφια διετέλεσεν ἀκμάζουσα· καὶ τοῦ Διοσκουρίδου, δακτυλιολύφου τοῦ Αὐγούστου, περιεώζονται ἐπι ἑπτὰ θαυμαστὰ ἔργα. Οἱ δὲ αὐτοκράτορες τότε εἰκονίζοντο ὡς ἐνθάδε τὰ ὄντα, εἰ καὶ ἐμφαίνοντες τὰ τὰ ρωσικῆ φυλῆς ἰδιόζοντα σχήματα. Τοιοῦτος εἶναι ὁ ἐν Βιέννῃ αὐγούστους ὄνυξ, ὁ εἰκονίζων τοὺς περὶ τὸν Αὐγούστον, ὁ ἐν Παρισίῳ σαρδόνυξ, ὁ εἰκονίζων τὴν ἀποθῆσιν αὐτοῦ, ὁ αὐτόθι Γερμανικός καὶ ἡ Ἀγριππῖνα ἐν σχήματι Τριπτολέμου καὶ Δήμητρος κτλ.

Καὶ τῶν μὲν ἐγγλύπτων λίθων σκοπὸς ἦτο τὸ ἐκτύπωμα (σφραγίς, ἐκμαγεῖον), τοῦ δὲ ἀναγλύπτου ἦτο ἐκτύπωσιν (camee), ὁ κόσμος ἄλλως. Εἰς ἐγγλύφῳν δὲ ἐξελέγοντο ψήφοι μονοχρώματοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διαφανεῖς, κηλιδωτοί· ἐκ μὲν τῶν πολυτιμωτέρων ὁ ἀμέθυστος, ὁ ὑάκινθος, τὸ τὸπάζιον. Ὁ δὲ ἀδάμας ὡς ὑπελάμβανον οἱ ἀρχαῖοι, δὲν ἦτον ἐπιδεκτικὸς τομῆς· ἀνεπιτηθείους πρὸς τὸν σκοπὸν ἐνόμιζον ἐπίσης καὶ τὰς πυραυγίς ψήφους ἐν γένει καὶ τοὺς ἀνθρακας, εἰ καὶ ἀναφέρονται σφραγιδες τινὲς ἀνθράκιναι. Ἐκ δὲ τῶν κατωτέρων λίθων ἐξελέγοντο ὁ ἀγάτης (agate) διαφόρων χρωμάτων ὁ σάρδιος (cornaline), ὁ λευκὰ χὰτης (calcedoine), ὁ ἴασπις συνήθως ὁ κεραμόχρους, ὁ κυανός (lapis lazuli) ὁ ὄχι πολὺ διάφορος τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις σαρπείρου· ὁ δὲ παρ' ἡμῖν σάππειρος (ὁ ἀδάμας ὁ κύπριος) βραδύτερον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐγγύσθη, ὁ σμαράγδος ὡς συνηθέστατα ἐκάλουν τὸν παρ' ἡμῖν πλάσμα σμαράγδου λεγόμενον (plasma di smeraldo), σπανιώτερον τὸν ἀληθῆ σμαράγδον τὸν κρύσταλλον (crystal de roche) κτλ. Εἰς ἀνάγλυφῳν δὲ μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι ψήφους πολυχρωμάτους, ὅν ὄνυχα ξανθοφάρον, γαλακτοχρόνον, ἐκ πολλῶν ζωνῶν (στιβιδῶν) συγκείμενον σαρδόνυχα φυσικὸν καὶ τεχνητὸν, οὐ τεμάχια ἐκ τῆς Ἀσίας πολὺ μεζῆς καὶ καλλίω τῶν νῦν ἐλμύρων κτλ.

Περὶ δὲ τῆς ἐργασίας τῶν ψήφων γινώσκουμεν ὅτι ὁ λίθος τριβῆς ἢ λιθοσυργὸς ἐσχημάτιζε τὴν ψήφον ἐπίπεδον ἢ ἀμφικυρτον, εἶτα ὁ λιθογλύφος ἐχάραιεν αὐτὴν διὰ σιδῆρων ἐργαλείων ἐμβεβαμμένων εἰς κόνιν σμύριδος καὶ ἔλαιον, ἢ δι' ἀδάμαντος ἐγκεκολλημένου ἐν σιδῆρῳ. Ὁ δὲ μηχανισμὸς τοῦ τροχοῦ δι' οὐ ἐκινούοντο τὰ ἐργαλεῖα, ἀκίνητοῦσθαι τῆς ψήφου, ἦτο πιθανὸς τὸ πάλαι ὅπως καὶ νῦν. Ἀλλ' οἱ ἀρχαῖοι λιθογλύφοι ἐσπούδαζον μάλιστα περὶ τὴν ἀκριβῆ λείανσιν πάντων τῶν μερῶν τῆς ψήφου· ὅθεν ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τούτου δύναται νὰ διακριθῇ τὸ γνήσιον τῶν ἀρχαίων σφραγιδολίθων.

Ὅταν ὁ λίθος ἐχρησίμευεν εἰς δακτύλιον ἐδέετο ἐν σφενδόνῃ (*) καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν πάντες· οἱ δακτυλίοι ἐχρησίμευον, καθὰ ἐλέχθη, ὡς σφραγιδες· μετὰ ταῦτα δὲ καὶ εἰς ἀπλοῦν σημεῖον τιμῆς καὶ εἰς κόσμον. Πλὴν δὲ τῆς ἐγκεχαραγμένης μορφῆς ἐστιμιοῦντο πολλάκις ἐπὶ τῆς λίθου καὶ ὀνοματα· ὅθεν ὁσάκις τὸ ὄνομα εἶναι ἐν τόπῳ καταφανές, πρέπει νὰ θεωρηθῆι ὡς τοῦ ἰδιοκτήτου μᾶλλον ἢ τοῦ τεχνίτου. Πρὸς τούτοις οὐ μόνον ἰδιώται, ἀλλὰ καὶ πολιτεῖαι εἶχον τὰς ἰδίας σφραγιδας. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ ὁμοιότης πολλῶν δακτυλιολίθων παραστάσεων πρὸς τὰς νομισματικὰς· διὸ καὶ ἐπὶ τῶν σφραγιδῶν τῶν αὐτοκρατόρων ἡ αὕτη ἦτο κεχαραγμένη παράστασις ἦτις καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῶν. Τέλος τὸ ἔθος τοῦ περικραμεῖν ἀγγεῖα διὰ γλυπτῶν λίθων οὐ μόνον ἐνέμενε παρὰ ταῖς Ῥω-

(*) Τύποι σφενδόνες χρυσίλοι. Εἰρηίδ. Ἰσπό. 876.

μαίσις, παρ' οἷς ἀναφέρονται ψυχτῆρες καὶ φιάλαι διά-
λιθοι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μεσαιῶνι, καθ' ὃν οἱ λίθοι ἐπεκόσμου
πολλάκις τὰ ἅγια ποτήρια· ὅθεν σώζονται ἔτι καὶ τινὰ ἀγγεῖα
λίαν περιέργα, συγκείμενα ὅλα ἐκ ψήφων συνδεδεμένων πρὸς
ἀλλήλας.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τὴν περὶ παραίτησιν τοῦ Κ. Γ. Ψύλλα ἀθῶαν, ἀφελῆ καὶ
ἀπέριττον ἐξήγησιν, δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ πρὸ τούτου φύλλῳ
τῆς ἐφημερίδος ἡμῶν, ἐπιτροχάδην ἴσως διελθὼν τῶν δημοσιο-
γράφων τις ὑποδήλοῖ ἐν τῇ ἐφημερίδι αὐτοῦ, ὅτι ὁ πρῶν ὑ-
πουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως
παρητήθη ἐκ δυσαρρεσκείας πρὸς τὸν Σεβαστὸν τοῦ ὑπουργικοῦ
συμβουλίου Πρόεδρον καὶ τοὺς λοιποὺς Κ. Κ. ὑπουργοὺς. Λυ-
πούμενοι διὰ τὴν γενομένην παρεξήγησιν ταύτην τῆς οὐδόλως
διφορούμενης σημειώσεως ἡμῶν ἐκείνης ἐξηγουόμεθα αὐτὴν κα-
θαρώτατα καὶ σαφέστατα. Ὁ Κ. Ψύλλας οὐδεμίαν ἔχει δυσαρρέ-
σκειαν πρὸς τοὺς πρῶν συναδέλφους αὐτοῦ, οὔτε πρὸς τὸν αὐ-
τῶν ἐπαξίως προεδρεύοντα. Ὁμόφρων αὐτῷ πολιτικῶς κατὰ
πάντα καὶ ἀνέκχθην, σέβεται καὶ τιμᾷ αὐτὸν, εἴπερ καὶ τις
ἄλλος, καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἐντελῶς ἀσπάζεται καὶ θεω-
ρεῖ αὐτὸν ὡς τὸν μόνον δυνάμενον, νῦν μάλιστα, νὰ διευ-
θύνῃ τὰ τῆς Ἑλλάδος πάντος ἄλλου μᾶλλον ἐπιτυχῶς, καὶ
πιστεύει ὅτι ἡ πολιτικὴ δεξιότης, ἡ ἀρετὴ, ἡ φρόνησις καὶ ἡ
τελεία αὐτοῦ ἀνταπάρνησις παρέχουσι ἀποχρώσας καὶ βε-
βαίας ἐγγυήσεις περὶ τῆς Θεραπείας τῶν κακῶν ἐχόντων καὶ
τῆς ἐξῆς εὐημερίας τοῦ τόπου, ὡς τούτου παρέσχεν ἤδη ἱκα-
νὰ τὰ δείγματα. Οὐδεμία δ' ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ ὁ
οὗτω περὶ τοῦ Σεβασμίου Προέδρου καὶ τῶν ἄλλων ὑπουργῶν
φρονῶν κέκτηται πλήρη τὴν ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην αὐ-
τῶν. Ἄλλ' ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ Κ. Ψύλλα δὲν ἠύ-
νατο ν' ἀνθέξῃ εἰς τὰς δυσκολίας ὑφ' ὧν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν
καὶ ὥραν κυκλοῦται ὑπουργὸς τοῦ κράτους ἐν τοῖς παρούσι
μάλιστα καιροῖς. Καὶ ἰδοὺ διατὶ κυρίως ἐπέμεινεν εἰς τὴν
πρακτικὴν αὐτοῦ, ἥτις δὲν ἔπρεπε, οὔτε δύναται νὰ χρησι-
μεύσῃ ὡς ὄπλον κατὰ τοῦ ὑπουργείου εἰς χεῖρας τῶν πολε-
μίων αὐτοῦ.

— Ἐγένετο χθὲς τὸ ἐσπέρας ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὑπουργείου
ἀναδειχθέντων εἰς τὰς κενὰς αὐτοῦ θέσεις ἀνδρῶν τὴν κοινὴν
ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην δικαίως καὶ ἐπαξίως κεκτημένων· ἔ-
χει δὲ μεταρρυθμισθὲν τὸ ὑπουργεῖον ὡς ἑξῆς. — Α. Μαυρο-
κορδάτος πρῶτος ὑπουργός, καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν. Δ. Καλ-
λέργης τῶν Στρατιωτικῶν. Α. Κρεστενίτης τῶν Οἰκονομικῶν.
Β. Ἀργυρόπουλος τῶν Ἐκκλ. καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως
καὶ προσωρ. τῶν Ἐσωτερικῶν. Β. Βάρβογλης τῆς Δικαιοσύ-
νης. Α. Ζυγομαλάς τῶν Ναυτικῶν.

— Ἡ Α. Μ. ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς, ἀποδεχόμενος τὴν
παραίτησιν τοῦ Κ. Ψύλλα, ἀπένευεν αὐτῷ εἰς δείγμα τῆς Υ.
Β. αὐτοῦ εὐνοίας καὶ διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν Υ.
θρόνον ἐκδουλεύσεις τοῦ χρηστοῦ τούτου πολίτου τὸν σταυρὸν
τοῦ Σωτήρος.

— Ὁ Εὐριος Γεώργιος Σ. Γεννάδης Χίος, διδάχθεις τὰ προκ-
ταρτικὰ μαθήματα ἐν τῷ ἐνταῦθα Γυμνασίῳ καὶ λαβὼν τῶν
ἀρίστων αὐτοῦ σπουδῶν τὰς ἐπισήμους ἀποδείξεις, ἐφοίτησεν
ἐπὶ τετραετῶν ὅλην εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ὀθωνος, ἐνθα παι-
δευθεὶς τὴν ἰατρικὴν ἔλαβεν ἐξετασθεὶς τὸ διδακτορικὸν δί-
πλωμα. Ἐκλεχθεὶς ὑστερον διὰ συναγωνισμοῦ βοηθὸς τῶν ἰα-
τρῶν τοῦ ἐνταῦθα πολιτικοῦ Νοσοκομείου ἐγυμνάσθη πρακτι-
κῶς ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, καὶ παρεκτός τῶν ἐν τῷ νοσοκομείῳ
χρησιμωτάτων ἀποδεχθέντων ἔργων αὐτοῦ, παρέσχεν ἐπιτυχῶς
τὴν ἰατρικὴν αὐτοῦ βοήθειαν καὶ πολλοῖς τῶν αὐτὴν αἰτησα-
μένων πολιτῶν, ἐκ τῶν ἐνδεῶν δὲ οὐδεμίαν ποτὲ ἔλαβεν ἀμοι-
βὴν. Γυμνασθεὶς οὕτω περὶ τὸ πρακτικὸν τῆς ἐπιστήμης μέρος
μετέβη εἰς Βιέννην, Βερολίνον καὶ Παρισίους ἵνα τελειοποιηθῇ
ἐπὶ μᾶλλον θεωρητικῶς, καὶ ἐκ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις
μεγάλων νοσοκομείων πλείονα πείραν κτήσεται· μετὰ διετῆ
δὲ ἐκεῖ καρποφόρον διατριβὴν ἐπανήλθεν ἤδη εἰς Ἀθήνας ἵνα
μετέλθῃ τὸ θεῖον τοῦ ἱατροῦ ἐπάγγελμα. Ὁ ἱατρὸς Γεννάδης
πρὸς τὴν θεωρίαν καὶ πείραν τῆς Ἀσκληπείου ἐπιστήμης κέ-
κτῃται τελείως καὶ τ' ἀναπόφευκτα τοῖς ἀληθεῖσι ἱατροῖς προ-
σόντα, τουτέστι φιλάνθρωπιαν, εὐπροσηγορίαν, ὑπομονὴν, κρί-
σιν, εὐφροσύνην κτλ.

— Καὶ ἕτερον τῆς πατρίδος τέκνον ἐπὶ ἑπταετίαν περίπου
ἐν τῇ μουσοτρόφῳ Γερμανίᾳ τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφίαν παιδευ-
θὲν, ὁ Θεοδόσιος Β. Βενιζέλος, ἐπανήλθεν οἴκαδε φέρων πλη-
ρεστάτας καὶ ἐπισήμους τὰς ἀποδείξεις τῆς μαθήσεως αὐτοῦ.
Ἡ περὶ Ἀρείας Ἀθηνᾶς ἀποφοιτητήριος αὐτοῦ διατριβή, ἡ
ἀπαρχὴ αὐτῆ ἀγλαοκάρπου δένδρου, καὶ ἄλλα ἔτη δείγματα τῆς
παιδείας αὐτοῦ εὐαγγελίζονται τῇ Ἑλλάδι πολλὴν καὶ μεγάλην
τὴν ἀπὸ τῶν ἐξῆς ἔργων τούτου φιλολογικὴν ὠφέλειαν.

— Ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμέτερον Ὀθωνεῖον Πανεπιστήμιον οὐ παύ-
εται ὁσημέραι παράγον ἐπαξίως τῶν ἐν αὐτῷ σοφῶν καθηγη-
τῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλομαθείας καρπούς· ἐκ τῶν σχολῶν
τούτου ἐξέρχονται ἐτησίως τελειοδιδάκτοι καὶ διδάκτορες οὐκ
ὀλίγοι, κάλλιστα δὲ κατηρτισμένοι εἰς ἃ ἡσχολήθησαν μαθήμα-
τα· καὶ ἰδοὺ ἔχομεν νομικοὺς ἤδη καὶ ἱατροὺς ἱκανοὺς, ἐνταῦθα
παιδευθέντας, καὶ φιλόλογους τινὰς, οἷος καὶ ὁ ἐσχάτως δείγμα
ἀρίδηνον τις περὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐπιδόσεως αὐτοῦ· δοὺς διὰ
τῆς περὶ Πολυβίου καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀξιολογώτατης
καὶ Ἑλληνιστὶ γεγραμμένης διατριβῆς αὐτοῦ Κ. Βοζίκης, περὶ
ἧς ἐν ἐτέρῳ φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος ἡμῶν θέλομεν διαλάβει τὰ
δέοντα. Μακαρίζομεν τὴν πατρίδα ὁσημέραι εὐθηνούσαν εἰς
ἀγλαὰ τῶν μουσῶν τέκνα, καὶ βήματι σταθερῶ καὶ γενναίῳ
βαίνουσαν πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς εὐκλειαν. Τὸ φαινόμενον
τούτο οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ περικλυτὴ Ἑλ-
λάς θέλει καταλάβει αὐτὴ τὴν ἠθικὴν θέσιν ἣν ἐκέκτητό ποτε,
καὶ ἀρ' ἧς ἐξετόπισεν αὐτὴν ἡ ἀπάρατος δουλεία καὶ τὰ δεινὰ
ταύτης ἐπακόλουθα.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ὁ στρατιώτης βαδίζων μὲν βήματι βραδεῖ καὶ συνήθει
διανύει 3 χιλιομέτρα (τὸ χιλιομέτρον εἶναι περίπου 1,500 πή-
χεις) τὴν ὥραν, προβάλλων δὲ βήματι τρεῖς 6 χιλιομέτρα· οἱ
στρατιῶται τῶν Ῥωμίων ὁδοιποροῦντες διήνουν 6 χιλιομέτρα·
ὁ ἵππος βαδίζων μὲν διανύει 5, καλπάζων δὲ 11, ἐκτενῶς τρέ-
χων 23, καὶ εἰς τὰς ἵπποδρομίας 48· αἱ ἀτμάμαξαι διανύουσι
συνήθως μὲν 50, ἐκτάκτως δὲ 100 χιλιομέτρα· αἱ μικρὰ πλυμ-
μύραι τῆς θαλάσσης 24 χιλιομέτρα, αἱ μεγάλαί τοῦ Εὐέλπιδος
ἀκρωτηρίου 622· τὰ ἀτμόπλοια ἀπὸ 7 ἕως 52· ὁ ἄνεμος ἀπὸ 3
ἕως 104· ὁ ἦχος εἰς τὸν ἀέρα 1 ἕως 228, εἰς τὸ ὕδωρ 5 ἕως
148, εἰς τὸν σίδηρον 12 ἕως 600, εἰς τὴν γῆν 100 ἕως 400
χιλιομέτρα· τὸ φῶς διανύει 1,000,000,000 χιλιομέτρα
τὴν ὥραν, τὸ ἠλεκτρικὸν ρευστὸν διέρχεται πεντάκις τὴν πε-
ριφέρειαν τῆς γῆς (40 ἑκατομμύρια μέτρων) ἐντὸς ἑνὸς δευτε-
ρολέπτου.

— Ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν ἐφημερίδα ὁ Φίλος τῶν Ἐπι-
στημῶν.

« Τὴν 27 Ἰανουαρίου 1851 ἔ. ν. ὁ Κύριος Ἰσιδώρος Ζεφφροῦ
-Σαίγντ Ἰλαίρ ἀνήγγειλεν ὅτι ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Κύριον Μαλλε-
βοῦ, ἀποικὸν τῆς νήσου Ἐνώσεως, ὅσα καὶ ὡς θεβαιούντα
τὴν ὑπαρξὴν γιγαντώδους πτηνοῦ, νέου διὰ τὴν ἐπιστήμην, ζή-
σαντος εἰς τὴν Μαδαγασκάρ εἰς χρόνους ὀλίγον ἀπομεμακρυ-
σμένους ἡμῶν, ἐὰν δὲν ζῆ ἀκόμη.

« Ἡ χωρητικότης τοῦ ἐνὸς τῶν ὠῶν τούτων, ἀφίχθέντων
εἰς τὸ Μουσεῖον, ἦτον 8 λιτρῶν 3/4, ἦτοι τὸ ἰὼν ἦτο σχε-
δὸν ἑξάκις μεγαλειότερον τοῦ ὡοῦ στρουθοκαμήλου, 148κις τοῦ
τῆς ὄρνιθος, καὶ 50,000κις τοῦ μυιοθήρα (oiseau-mouche).

« Ὁ Κύριος Ι. Ζεφφροῦ εἶδεν, εἰς τὸν γίγαντα τούτον τὸν
τύπον γένους τινὸς νέου εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν βραχυπτέ-
ρων (στρουθοκαμήλου, κτλ.) καὶ τῷ ἔδωκε τὸ ὄνομα Ἐπίορνις.

« Δὲν ἔπαυσαν ἔτι ἔκτοτε νὰ κάμνωσιν ἀνερευνήσεις καὶ ἀ-
νασκαφὰς ἐπ' ἐλπίδι ν' ἀνακαλύψωσι λείψανα ἐντελέστερα τοῦ
παραδόξου τούτου πτηνοῦ. Μέχρι τούτου αἱ ἔρυναι ὑπῆρξαν
ὀλίγον παραγωγικαί. ἐν τούτοις ὁ Κύριος Ι. Ζεφφροῦ ἠδυνήθη
νὰ προυνεῖσθαι εἰς τὴν ἀκαδημίαν, κατὰ τὴν τελευταίαν σύνο-
δον. δύο ὡς Ἐπίορνιθος, ἀτίνα πρὸ ὀλίγου εἶχε λάβει τὸ ἐν
τῶν ὠῶν τούτων, ἔτι μεγαλειότερον τῶν πρώτων, ἔχει ὑπὲρ
τὰ 9 κυβικὰ δεκάμετρα χωρητικότητα. »

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Ὁδὸς Ἀθηνᾶς. τ.ρ.θ. 274.).